

Myanmar

đứng dậy trong cơn bão

Ngày 1.2.2021 quân đội Myanmar (Miến Điện) đã lật đổ chính phủ do dân bầu và bắt giam bà Aung San Suu Kyi, Cố vấn quốc gia, cùng một số cộng sự viên thân tín của bà trong đó có tổng thống Win Myint chỉ vài giờ trước khi Quốc hội mới được triệu tập với mục đích là ngăn đảng NLD (Liên minh Quốc gia vì Dân chủ) của bà Suu Kyi bắt đầu nhiệm kỳ mới. Tướng Min Aung Hlaing tổng tư lệnh quân đội Myanmar cũng là người cầm đầu cuộc đảo chánh, cách đây mấy năm, tháng 8 năm 2018, đã bị Hội đồng Nhân quyền Liên Hiệp Quốc (UN HRC) lên án với cáo buộc tội "diệt chủng". Quân đội Myanmar còn được gọi là Tatmadaw đã đàn áp bằng bạo lực hơn một triệu người Hồi giáo thuộc nhóm dân tộc thiểu số Rohingya sống ở bang Rakhine. Hàng ngàn người Rohingya bị giết, hàng ngàn phụ nữ bị hãm hiếp, hàng ngàn nhà cửa bị đốt phá đưa đến thảm cảnh là nửa triệu người đã phải bỏ quê hương chạy trốn qua biên giới sang Bangladesh. Từ ngày có cuộc đảo chánh vào đầu tháng hai đến giờ, những cuộc biểu tình được nổ ra gần như mỗi ngày, dân chúng xuống đường, có lúc đến cả trăm ngàn người, để đòi tái lập nền dân chủ, đòi trả lại chính quyền dân sự do họ bầu ra và nhất là đòi thả bà Suu Kyi, lãnh tụ của đảng NLD. Trong 50 năm, từ năm 1962 đến năm 2011, người dân Myanmar đã sống dưới chế độ độc tài của bọn quân phiệt nên họ hiểu rất rõ thế nào là sống không có tự do và sống trong sợ hãi. Với khẩu hiệu “Tự do hơn sợ hãi” họ đã mạnh dạn đứng lên đòi lại nhân quyền của mình mặc dù họ đã bị đàn áp rất dã man. Cho đến ngày 10 tháng 4 năm 2021, quân đội đã bắn chết trên 700 người trong đó có 43 trẻ em. Phần đông những trẻ em dưới 16 tuổi bị bắn chết không phải vì đi biểu tình mà vì sự bắn bừa bãi của binh lính và cảnh sát. Nạn nhân trẻ tuổi nhất là đứa bé gái 7 tuổi tên là Khin Myo Chit bị bắn chết trong nhà, khi em đang ngồi trong lòng người cha. Trên 3.000 người bị bắt, bị dẫn đi mất tích, bị bỏ tù và bị tra tấn, trên 10.000 người đã phải trốn tránh qua nước ngoài vì sợ bị bắt bớ trả thù. Ngày đẫm máu nhất là ngày thứ bảy 27.3.2021, chỉ trong một ngày hơn 100 người đã bị bắn chết. Quân đội Myanmar đã bị cáo buộc dùng súng với đạn thật bắn thẳng vào người dân khi họ không có một tấc sắt trong tay và tàn bạo hơn nữa là đã dùng vũ khí nặng như súng phóng lựu, bom xăng để dẹp biểu tình. Ngày đẫm máu nhất cũng là ngày quân lực, kỷ niệm năm thứ 66 cuộc nổi dậy của người dân Myanmar đứng lên chống lại sự chiếm đóng của quân Nhật trong thời đệ nhị thế chiến do tướng Aung San lãnh đạo. Ông là thân phụ của bà Aung San Suu Kyi. Năm 1947 Myanmar được người Anh trao trả độc lập, trở thành một nước cộng hòa độc lập với tên Liên bang Myanmar. Cũng trong năm đó tướng Aung San cùng với một số sĩ quan thân tín bị ám sát chết.

Trong ngày Quân lực năm 2021, tướng Hlaing đã tổ chức một cuộc diễn binh đình đám, theo Nikkei Asia có sự hiện diện của 8 đại diện các quốc gia như Trung Quốc, Nga, Ấn Độ, Bangladesh, Pakistan, Lào, Việt Nam và Thái Lan. Trong khi đó Liên Minh Châu Âu đã lên tiếng cho đó là một ngày của “khủng bố và nhục nhã”. Đại sứ Mỹ Thomas Vajda ở Myanmar lên án hành động của quân đội làm ”đổ máu kinh hoàng”. Chính phủ Mỹ, Anh, Nhật Bản và Liên Minh Châu Âu đã liên tiếp đưa ra lệnh trừng phạt tướng Hlaing và nhóm lãnh đạo quân đội bằng những biện pháp như đóng băng tài sản và cấm nhập cảnh. Gần đây các nhà lãnh đạo Đông Nam Á trong khối ASEAN cũng đã lên tiếng đòi chấm dứt bạo lực với người biểu tình và thả các tù nhân chính trị.



*Một nữ tu công giáo, quỳ xuống trước đám cảnh sát võ trang
(Ảnh GETTY IMAGE)*

Ngày 8.3.2021, hình ảnh một nữ tu công giáo, sơ Ann Rose Nu Tawng, quỳ xuống trước đám cảnh sát võ trang ở thành phố Myitkyina để xin „Hãy bắn vào tôi và đừng bắn vào trẻ con“ đã trở thành một trong những biểu tượng của cuộc phản kháng chống lại quân đội đảo chánh. Trong một quốc gia mà có 51 triệu dân với 90% theo Phật giáo và có khoảng 500.000 tăng ni, một nữ tu sĩ công giáo quỳ xuống trước bạo lực đã tạo được tiếng vang lớn và mang lại sự phẫn nộ trên thế giới. Đức Giáo hoàng Phanxicô mấy ngày sau đó cũng đã lên tiếng kêu gọi chấm dứt bạo động và tuyên bố ”Tôi cũng sẽ quỳ như thế trên đường phố ở Myanmar”. Nhiều sư sãi cũng đã đứng lên cất tiếng nói phản kháng, xuống đường để hòa nhập với đoàn biểu tình. Nhớ lại cuộc đàn áp vào những năm 1988 , 2007. Năm 1988, vào ngày 8 tháng 8 chính phủ quân đội Myanmar đã thẳng tay đàn áp người biểu tình, 5.000 người bị bắn chết trên đường phố, người ta gọi là biến cố 8888. Năm 2007, 80.000 nhà sư đã xuống đường phản kháng cùng với cả trăm ngàn người mặc dù bị đàn áp dã man. Biến cố 8888 năm 1988 đã buộc tướng Ne Win, người nắm quyền 26 năm từ cuộc đảo chánh chính phủ dân sự năm 1962, phải từ chức. Myanmar từ một quốc gia sống dưới chế độ tài quân phiệt từ từ chuyển đổi qua chế độ dân chủ.

Aung San Suu Kyi

Năm nay bà Suu Kyi được 75 tuổi, bà đang bị giam và chờ ngày ra tòa án với những tội danh do bọn tướng lãnh gán ép. Năm 1988, đang sống ở bên Anh với chồng và hai con, nghe tin người mẹ bị đau nặng, bà Suu Kyi về lại Myanmar và được chứng kiến biến cố 8888. Như định mệnh, bà quyết định ở lại để tranh đấu chống lại chế độ quân phiệt. Bị giam cầm hơn 15 năm, đến năm 2010 bà Suu Kyi được trả lại tự do và cũng là năm đầu tiên được tổ chức bầu cử sau mấy thập niên người dân phải sống trong “nhà tù lớn”. Bầu cử năm 2015, tuy đảng NLD của bà Suu Kyi thắng lớn, nhưng các tướng lãnh vẫn nắm những chức vụ then chốt và quan trọng như kinh tế và quân sự. Với chủ trương đấu tranh bất bạo động, tránh đổ máu và tìm cách đối thoại, bà đã phải thỏa hiệp với nhóm quân phiệt với hy vọng sớm mang lại tự do cho dân tộc sau bao nhiêu năm nội chiến tương tàn, đầy đau thương và tang tóc. Tính đến năm 2007, đã có hơn 3.000 làng mạc bị phá hủy, hơn triệu người phải bỏ đi ty nạn, trên trăm ngàn người bị cưỡng bách lao động và Myanmar lúc đó đứng trên bờ vực thẳm kinh tế, chính trị bị cô lập, nguy cơ về cuộc nội chiến bùng nổ và Trung Quốc đang mon men thừa cơ nhảy vào khuynh đảo đất nước. Năm 2018 Win Myint cộng sự viên của bà Suu Kyi trong đảng NLD được bầu làm tổng thống, bà Suu Kyi trở thành cố vấn quốc gia có quyền lực tương đương với thủ tướng vì theo hiến pháp Myanmar do quân đội áp đặt, bà không được ứng cử vì có chồng con mang quốc tịch ngoại quốc. Sự thỏa hiệp với quân đội mang một ước mong sớm đem lại hòa bình, tự do cho dân tộc, bà đã phải trả cái giá thật đắt là danh tiếng trên thế giới của bà đã bị tổn thương và mất mát. Bà bị chỉ trích vì đã im lặng và bao che nhóm quân phiệt trong vấn đề đàn áp dân tộc thiểu số Rohingya. Nhưng nếu muốn bảo vệ nền dân chủ son trẻ của Myanmar, muốn cứu vớt một đất nước với nhiều sắc tộc khác nhau qua khỏi vực thẳm đổ vỡ, muốn xóa đi nghèo đói để mang lại cơm ăn áo mặc cho người dân và trong khi đó quân đội vẫn còn nắm giữ thực quyền, bà không còn sự lựa chọn nào khác hơn là phải tự chuyển mình từ một nhà đấu tranh quyết liệt với trên 15 năm giam cầm để trở thành một nhà chính trị thực dụng. Người dân Myanmar biết như thế và hiểu như thế nên vẫn một lòng quý trọng và ủng hộ bà.

Tự do hơn là sợ hãi

Trên trang mạng của PEN International (Hội Văn bút Quốc tế) tháng 3 năm 2021 có đăng tin về hai nhà thơ Myanmar tên là Myint Myint Zin và K Za Win. Cô Myint Myint Zin còn có tên là Kyi Lin Aye là một nhà giáo và nhà thơ. Cô có ghi trên cánh tay của mình về nhóm máu cũng như các chi tiết khác như có ý nói lên sự hiến tặng cơ thể của mình cho những ai cần đến nếu một ngày nào đó cô phải nằm

xuống trong lúc chiến đấu cho tự do. Anh K Za Win là một nhà thơ trẻ đã từng bị giam cầm nhiều lần và trong tù anh đã viết một bài thơ nổi tiếng gửi cho cha là “Thơ từ trong phòng giam”. Cả hai nay đã không còn nữa, Myint Myint Zin và K Za Win đã bị quân đội bắn chết cùng một ngày, vào ngày 3.3.2021.

Bà Naw là lãnh đạo của Ủy ban Tổng đình công của người Sắc tộc. Bà tham gia vào cuộc tổng đình công vì muốn tranh đấu một tương lai tốt đẹp hơn cho đứa con gái một tuổi. Bà không muốn đứa con lớn lên dưới chế độ độc tài như bà. Mỗi lần bà Naw xuống đường, bà đều dặn chồng nếu chẳng may bà không còn nữa hãy cố nuôi con, không được buồn mà hãy vui và hạnh diện. Cô Htet Htet Hlaing, 22 tuổi, mặc dù rất sợ hãi, nhưng cô vẫn tham gia biểu tình vì cô muốn sống và thở trong không khí tự do và được tự tạo cho mình một tương lai, cô nói thêm “mẹ tôi biết điều đó nhưng không ngăn cản, bà chỉ nói tôi hãy cẩn thận”.

Trong đêm chung kết của cuộc thi hoa hậu “Miss Grand International 2020” diễn ra ngày 28.3.2021 tại Thái Lan, hoa hậu Myanmar cô Han Lay 22 tuổi đã phát biểu là đất nước Myanmar hiện giờ có quá nhiều người chết và yêu cầu sự giúp đỡ của quốc tế. Cô tỏ ra không sợ hãi mặc dù đang bị quân đội Myanmar truy nã, sinh mạng cô và gia đình cô có thể bị nguy khốn. Trước đó mấy tuần lễ khi còn ở quê hương, cô đã xuống đường ở thành phố Yangon, thành phố lớn nhất Myanmar, hòa nhập vào đoàn biểu tình để phản đối cuộc đảo chính của quân đội.

Phong trào xuống đường ở Myanmar chuyển qua “bất tuân dân sự”. Công nhân thợ thuyền, công tư chức, y tá bác sĩ cùng nhau đình công, chợ búa, trường học, bệnh viện, ngân hàng đều một loạt đóng cửa, mọi sinh hoạt đều bị ngưng lại hoàn toàn bị tê liệt. Dân chúng đông đảo tham gia vào phong trào “bất tuân dân sự” mặc dù biết rằng sẽ mất đi nguồn tài chính vốn đã ít ỏi mang lại cơm áo cho họ và gia đình họ. Kinh tế Myanmar đang lao xuống dốc hay đúng hơn Myanmar đang đứng trước một nền kinh tế hoàn toàn sụp đổ. Hậu quả là dân Myanmar đã nghèo lại càng nghèo hơn và số người không đủ cơm ăn sẽ tăng lên nhiều hơn. Sự bắn giết bừa bãi của quân đội đã đẩy những người người biểu tình ôn hòa thành những người chống đối bằng vũ lực. Một cuộc nội chiến sẽ khó tránh khỏi điều mà bà Suu Kyi mong muốn không bao giờ xảy ra.

Những “cánh sao rơi”

Bà Suu Kyi là tác giả cuốn sách “Freedom from Fear” (Vượt lên sự sợ hãi), bà viết: “Tự do thật sự là được tự do khỏi nỗi sợ hãi”. Và người Myanmar đã chọn cho họ con đường đi tới tự do không có nỗi sợ hãi. Họ đứng lên đòi nhân quyền và hết

người này kế tiếp người khác, kẻ ngã xuống người đứng lên tiếp nối dành lại tự do cho quê hương. Những người nằm xuống được dân Myanmar gọi một cách trân trọng là những “cánh sao rơi”. Họ như những vì sao đã tỏa sáng một thời cho vùng trời quê hương của họ rồi rơi xuống. Những “cánh sao rơi” này đi qua rồi đến những “cánh sao rơi” khác tiếp nối để luôn luôn giữ cho đất nước không còn tăm tối. Họ sẵn sàng hy sinh mạng sống quý báu của mình chỉ vì họ không thể sống trong một chế độ độc tài mất tự do và luôn luôn sợ hãi như những anh em chú bác của họ đã phải trải qua.

Lưỡng Nguyên

www.vietnamvanhien.org

